Zienswijze 1

Zienswijze betreffende concept-MER varkenshouderij Heetenseweg 9A/9C, Heeten, gemeente Raalte

Inleiding: het ammoniakgat.

Recent RIVM-onderzoek geeft aan dat de werkelijk gemeten stikstofemissies nog niet goed overeenkomen met de berekende waarden. Het systematische verschil tussen de gemeten en berekende waarden wordt het ammoniakgat genoemd.

Bij de analyses van de stikstofuitstoot is dus een duidelijk verschil gebleken tussen de **berekende** waardes voor stikstofemissie en de **gemeten** waardes. De laatste jaren zijn de stikstofemissies aan het dalen. Dat was noodzakelijk en die noodzaak geldt onverminderd en zelfs nog meer ook voor de toekomst.

De analyses laten zien dat de berekende concentraties veel sterker zijn afgenomen dan de gemeten concentraties. Men veronderstelt dat de rekenmodellen een **onderschatting** van de totale ammoniakemissie geven van ongeveer 20 procent ten opzichte van de werkelijk gemeten emissie.

En meer specifiek voor de veeteelt: uit onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek en een daaraan gerelateerde analyse van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) blijkt dat de **stalemissies** door de sector landbouw mogelijk met zo'n 15 procent worden **onderschat.**

De verklaring hiervoor is complex, kan gelegen zijn in de niet optimale schattingsmethode (de rekenmethode) van de emissie. Maar ook kunnen genomen maatregelen minder effectief zijn dan verondersteld. Dit geldt voor het emissiearm maken van stallen, en van mestopslag en -verwerking. (Bron J.W. Erisman, in: Stikstof. De sluipende effecten op natuur en gezondheid. Biowetenschap en Maatschappij, 2021)

Er is dus veel onduidelijk en getallen/ berekeningen geven onvoldoende zekerheid over de werkelijke uitstoot en hinder.

Effecten van stikstofuitstoot

Al lang is bekend dat de stikstofuitstoot veel te hoog is. Dit leidt tot veel ongewenste effecten op natuur (verlies van biodiversiteit, daardoor afname van insecten en andere nadelige vervolgeffecten), water (algengroei, veranderingen in visstand etc.), bodem (veranderingen in het bodemleven, verschuiving naar meer bacteriën en minder schimmels; verminderde beschikbaarheid van kalium, calcium en fosfor en een overmaat aan stikstof, waardoor bijvoorbeeld jonge vogels niet de juiste voedingsstoffen binnenkrijgen), effecten op luchtkwaliteit (overlast door ammoniak, toename fijnstof) en last but not least ook op het klimaat door toename van broeikasgas (bijv. lachgas) in de atmosfeer.

Voorgaande lange zin geeft al aan dat de nadelige effecten van te veel stikstofdepositie in welke vorm dan ook uitgebreid en zeer complex zijn, en betrekking hebben op alles wat leeft. Een lange zin is natuurlijk onvoldoende om hiervan een goed beeld te geven.

Daarom raad ik iedereen die betrokken is bij de belangrijke besluitvorming over stikstof ten zeerste aan om het volgende boekje te lezen, dit dus ter bevordering van een verantwoorde besluitvorming: Stikstof. De sluipende effecten op natuur en gezondheid. Stichting Biowetenschappen en Maatschappij, 2021. ISBN 978 90 8803 1144.

Graag leen ik mijn exemplaar uit.

De concept-MER

In de concept-MER wordt uitgegaan van berekende waardes voor uitstoot en geurhinder. Door het bovenbeschreven ammoniakgat kunnen de berekende waardes in de praktijk tot tientallen procenten ongunstiger uitvallen.

Uitstoot van ammoniak en fijnstof.
In de onderhavige plannen verdubbelt het aantal dieren globaal, en daarmee ook de productie van fijnstof en ammoniak binnen in de stal. De vraag moet worden gesteld of de voorgenomen technische maatregelen in voldoende mate kunnen verhinderen dat stikstof en fijnstof in de omgevingslucht terechtkomen. De schattingen/berekeningen die in de concept-MER worden weergegeven geven lagere waardes voor de uitstoot naar de omgeving toe dan in de huidige situatie, door maximaal te nemen technische maatregelen in kader van het Meest Milieuvriendelijke Alternatief. Gezien het ammoniakgat is het duidelijk dat bij de effectiviteit van de maatregelen vraagtekens moeten worden gezet.
En verder: de stikstof die elk van de 24000! dieren uitscheidt in urine en ontlasting moet toch ergens naar toe: is het niet in de lucht, dan in de vloeibare of vaste fractie van de mest. Deze stikstof is dus niet "weg" maar blijft op een andere manier het milieu belasten.

Geuremissie
In de concept-MER wordt de volgende te verwachten geuremissie vermeld: 203962 Ou in het Meest Milieuvriendelijk Alternatief. Dit is bijna tweemaal zo hoog als in de huidige situatie (118697 Ou). Dit komt overeen met de globale verdubbeling van het aantal dieren, waardoor er tweemaal zoveel ammoniak wordt gevormd. De voor stank verantwoordelijke ammoniak wordt uitgestoten in de buitenlucht, ongeveer tweemaal zoveel dus. Volgens dit plan zal worden getracht door uitgebreide technische maatregelen en ook door hogere schoorstenen de hinder te beperken. De geuremissie voor kom Raalte/ kom Heeten wordt daardoor toch lager ingeschat dan nu, op grond van inschattingsmodellen en berekeningen.
Berekend is een geuremissie "Geur Gevoelige Objecten" voor de kom Raalte van 1,4 Ou in de huidige situatie, en in het Meest Milieuvriendelijk Alternatief 1,1 Ou. Een verbetering van 21,4 procent, zo wordt gemeld in de berekening van Van Westreenen.
Het is misleidend om zo nauwkeurig tot achter de komma te spreken van verbetering. De berekeningen hebben vanwege het in het verleden gebleken verschil tussen berekening en uiteindelijke meetresultaat hun beperkingen. Zie het voorgaande stukje over het ammoniakgat.
In de huidige situatie is er al regelmatig sprake van geuroverlast in de buurt van het bedrijf. Ook duidelijk afhankelijk van de weersomstandigheden. Er is op grond van de concept-MER, in acht nemende de onzekerheid in de berekeningen, en in acht nemende de sterk variërende weersomstandigheden geen duidelijkheid te geven over minder geuroverlast in de toekomst. Er is grote kans op toename van de geuroverlast, gelet op de te verwachten bijna tweemaal zo hoge totale geuremissie. Ondanks hogere schoorstenen komen de voor geuroverlast verantwoordelijke bestanddelen toch in de buitenlucht terecht. De uiteindelijke totale depositie zal in dit plan hoger zijn.
De Omgevingsdienst IJsselland geeft in reactie op deze concept-MER ook aan dat de geuremissie toeneemt, ook in het Meest Milieuvriendelijke Alternatief.

Bestrijding van uitstoot aan de bron
Meer dieren betekent meer ontlasting en urine, en meer productie van stikstof. Die stikstof moet ergens blijven. In de vaste mest, in de vloeibare mest, in de lucht.
In het Meest Milieuvriendelijk Alternatief moeten uitgebreide technische voorzieningen ervoor zorgen dat schade en hinder worden beperkt, onder andere door schoorstenen te verhogen. De beoogde gunstige effecten hiervan zijn berekend, maar de praktijk heeft dus geleerd dat de gunstige effecten gemakkelijk worden overschat en niet worden gehaald.
De beste manier om uitstoot te voorkomen is het nemen van maatregen "aan de bron ", dat wil zeggen: minder vee geeft minder uitstoot.

Waarden en keuzes
Belangrijk is welke waarden we in de maatschappij nastreven en welke keuzes we daarin maken: schone lucht, bescherming van landschap, biodiversiteit en klimaat, ten opzichte van uitbreiding van veeteelt.

Keuzemogelijkheden
Willen we (over)productie van vlees ten koste van het gebruik van veel landbouwgrond voor de voeding van het vee. Of kiezen we voor efficiënter gebruik van de beschikbare landbouwgrond voor plantaardig voedsel voor mensen. Hiervoor is veel minder grondoppervlak nodig?

Kiezen we voor overproductie van vlees, waarvan het grootste deel bestemd is voor export, terwijl wij blijven zitten met de mest en de stikstof? Of willen we een kleinschaliger aanpak zonder overproductie en met minder milieu- en omgevingsschade, maar dan wel in combinatie met betere prijzen voor de producent?

Kiezen we voor de spiraal van steeds grotere bedrijven, met overproductie en lagere prijzen, waardoor een verdergaande schaalvergroting steeds nodig is, en waarbij de boer en het milieu (en de burger) uiteindelijk het onderspit delven? Of voor een visie die rekening houdt met de verdere toekomst, met minder vleesconsumptie en meer nadruk op milieu, en circulaire, kleinschalige bedrijfsvoering, in combinatie met landschapsbeheer?

Ik pleit bij voorgaande keuzemogelijkheden steeds voor het tweede alternatief.
Te verwachten is een stringenter wordend beleid inzake stikstofemissie, kijk naar de regeringsplannen. Het is onontkoombaar om hier rekening mee te houden. Dit geldt voor de betreffende ondernemer en ook voor de gemeente.

Tot slot
Voor dit betreffende plan zijn er inhoudelijk te grote bezwaren en zijn er te grote vraagtekens te zetten bij de uiteindelijke effecten op de nabije en verdere omgeving.
Het is nu aan College van Burgemeester en Wethouders en Gemeenteraad om de plannen kritisch te beoordelen en te volgen, rekening houdend met de duidelijk veranderende trend in het milieubeleid. Belangrijk hierbij is te beseffen dat alles met elkaar samenhangt: kwaliteit van bodem, lucht, water, biodiversiteit, maar ook het klimaat. Ook de stijging van de temperatuur op aarde wordt mede beïnvloed door de intensieve veehouderij (onder andere door vorming van lachgas in de atmosfeer door overmaat aan stikstof. Lachgas is een sterk broeikasgas). Dat we andere keuzes moeten maken dan voorheen is al lang duidelijk. Het is nu zaak om dat ook te gaan doen. Het gaat om de afweging van het belang van 1 plan ten opzichte van het veel grotere belang van aarde en mens.
Een nog niet expliciet genoemd aspect is de kwaliteit van het landschap: De extra stallen in de nabije omgeving van landgoed Schoonheeten komen het landschappelijk schoon niet ten goede. Dit moet in de besluitvorming worden meegenomen.

Raalte, 21 april 2022

Zienswijze 2

De heer geeft aan dat zij al 40 jaar op het perceel ten zuiden van de varkenshouderij aan de Heetenseweg 9A wonen. De gemeente moeten trots zijn dat er nog ondernemers met deze plannen zijn. Raalte is nog steeds een agrarische gemeente. De heer heeft zelf ook een varkenshouderij gehad, maar deze hebben zij vrijwillig in 2006 kunnen verplaatsen naar een andere locatie in LOG-gebied. Hij is zeker niet tegen de plannen van zijn buren maar wil wel een aantal aandachtpunten en vragen meegeven in deze fase.

Stikstof
De plannen geven aan dat er 30 tot 35% minder stikstof wordt geproduceerd in de nieuwe situatie. Wat gebeurt er met deze stikstofruimte? Mag dat nog elders of voor uitbreidingen van het bedrijf in de toekomst ingezet worden? De groene gereduceerde stikstof (vanuit de landbouw) mag volgens de heer geen grijze stikstof benutting worden en ingezet worden voor bijvoorbeeld industrie).
Welke natuurgebieden zijn het meest bepalend voor de stikstof in dit geval?
Is er voor de plannen een nieuwe of aanpassing van de Wet natuurbeschermingsvergunning nodig?

Geur
Hoe wordt geur – odeur bepaald? Wordt dit gemeten of berekend? Wordt hier ook rekening gehouden met het pompen en mixen van mest naar en in de mestsilo's. Zorgt het eventueel aanpassen van de ontluchting van de mestsilo met een pijp omhoog i.p.v. beneden nog voor een andere geursituatie? Of is 's nachts mixen mogelijk? Met het toepassen van BAT (best available techniques) kan de geringe geuroverlast ook in de toekomst zo gering blijven.

Invloed op waarde woning?
De heer vraagt zich af of de plannen voor uitbreiding van de varkenshouderij ook invloed hebben op de WOZ-waarde van zijn woning?

De heer wenst de aanvrager heel veel succes met het uitvoeren van zijn plannen.

Zienswijze 3

Geacht College van Burgemeester en Wethouders,

Naar aanleiding van de publicatie met betrekking tot de "Kennisgeving Start milieueffectrapportage varkenshouderij Heetenseweg 9A/9C Heeten, gemeente Raalte", Gemeenteblad 2022, 110719, d.d. 16 maart 2022, willen wij, als Landgoed Groot Zwaaftink, U bij deze onze Zienswijzen & Opmerkingen kenbaar maken.

1. 'Gesloten Varkensbedrijf'.

Omwille van de helderheid van de inhoud van de start MER hechten wij eraan dat afgezien wordt van de term 'Gesloten Varkensbedrijf'. Hoewel de term in de setting zoals voor aanvrager geldt, veel gebruikt wordt, is deze gewoon niet kloppend: het bedrijf is NIET gesloten: er is sprake van vervoersbewegingen van dieren, kadavers, voer, etc. Er is uitstoot naar buiten, er is overlast van geluid. Per definitie allemaal: NIET GESLOTEN.
Wij verzoeken u:

- bij de beoordeling van de aanvraag hiermee rekening te houden;
- de aanvrager aan te geven deze term in het vervolgtraject niet meer te gebruiken.

2. Buren.

2.a.
Het College hecht zeer aan een goede dialoog en afstemming met 'de buren'. Daartoe heeft ondernemer contact gehad, en gesproken met buren, incl. vastlegging, op nummers Heetenseweg 9b, 11, 14 en 9/7, alsmede met de Erven Bentinck van Landgoed Schoonheten.
Zijn de vastleggingen van de gesprekken door de betreffende buren ook geaccordeerd, ofwel is het een wederzijds correct bevonden weergave van gesprek en afspraken?
Gaarne verzoeken wij u de buren consultatie te laten uitbreiden: er is wél gesproken met de buren op de nummers Heetenseweg 11 en 14, maar niet met de buren op de nummers 5, 6, 13, 15, 17.
Hemelsbreed zijn deze eerste buren (substantieel) verder verwijderd van de ondernemerslocatie dan niet bezochte buren. Dit riekt naar 'buren-shoppen'.
Wij verzoeken u:

- vast te stellen òf de vastgelegde gesprekken wederzijds akkoord zijn? Zo neen, te zorgen dat dit alsnog plaatsvindt, zo ja dit in de dossiers te (laten) vastleggen).
- de burenconsultatie te laten uitbreiden t.b.v. de representativiteit van draagvlak in de buurt.

2.b.
Bij de check op eventuele overlast qua geur of diverse emissies, wordt een aantal buren (adressen) opgevoerd als 'beoordelingslocaties. De buur waarop de impact van het initiatief wellicht het grootst is, ontbreekt: Landgoed Schoonheten. Nu WONEN de mensen van dit landgoed niet aan de rand vlakbij de ondernemer gelegen. Maar 'de natuur' kan zich niet verdedigen. En landgoederen hebben als belangrijkste bezit, impact en 'staat van zijn' het landgoed zelf, de natuur.
Wij verzoeken u dringend om het dichtstbijzijnde punt van Landgoed Schoonheten in alle berekeningen mee te nemen als beoordelingslocatie.

3. Innovatie.

In het Collegevoorstel benadrukt het College het belang dat de voorgestelde uitbreiding 'Innovatief' en/of 'Experimenteel' dient te zijn. Innovatief en Experimenteel zijn technieken die (ook elders) nog niet worden toegepast. In de door de ondernemer in de Concept MER opgenomen maatregelen is geen sprake van innovatief en/of experimenteel.
In de tijd dat er rondom het hoofdstuk landbouw, deposities, stikstof, klimaat zoveel ontwikkelingen zijn, is het zaak een expliciet hoofdstuk te wijten aan het innovatieve aspect van de voorgestelde uitbreiding.
Met het ontbreken van Innovatie en Experiment in het uitbreidingsplan van ondernemer, voldoet de aanvraag niet aan het beoordelingskader van de Omgevingsvisie 'Horizon 2040'.
Wij verzoeken u, op grond hiervan, de voorliggende aanvraag af te wijzen.

4. BBT Best Beschikbare Technologie.

Luchtwassers, ventilatiesystemen en emissie-arme stalvloeren staan centraal in de voorgestelde uitbreiding. In verschillende, recente, onafhankelijke, onderzoeken door onder meer WUR, CBS en Wageningen Universiteit is evenwel vastgesteld dat emissiearme stallen mogelijk evenveel of zelfs meer ammoniak emitteren dan traditionele stallen. En dat 90% van de luchtwassers niet blijkt te voldoen aan alle gestelde criteria: Zie: https://www.foodagribusiness.nl/luchtwassers-overijssel-voldoen-niet-aan-wettelijke-eisen/.
Wij verzoeken u als Randvoorwaarde in de MER en aanvraag te stellen dat in de voorgestelde oplossing dient te worden uitgegaan van de daadwerkelijk vastgestelde prestaties en dat uitsluitend gewerkt zal gaan worden met installaties en omstandigheden die, uit onafhankelijk onderzoek voortkomende testresultaten, in de praktijk de gestelde resultaten opleveren.
Zie daarbij ook het rapport: "Stikstofverlies uit opgeslagen mest, Stikstofverlies berekend uit het verschil in verhouding tussen stikstof en fosfaat bij excretie en bij mestafvoer"/Cor van Bruggen/Kathleen Geertjes/Oktober 2019; https://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/fulltext/477219.
(Uiteraard dient dit aspect ook getoetst te worden in de situatie van deze ondernemer.)

5. Borging van toezicht en monitoring van de bedrijfsvoering op milieu-aspecten.

Hoewel ondernemer aangeeft op welke wijze hij invulling denkt te geven aan implicaties van de nieuwe bedrijfsvoering op de diverse milieu aspecten, is het belangrijk een onafhankelijk, op daadwerkelijke cijfers gebaseerd controlesysteem op te zetten. Dit, ter controle van de in de MER geformuleerde doelstellingen en uitgangspunten. Zie ook het gestelde in Zienswijze 4.
Ook ten aanzien van het gestelde t.a.v. de Luchtkwaliteit en de Emissies Fijnstof is borging van toezicht en monitoring van de bedrijfsvoering essentieel. In HB.5, pag. 136, van de concept MER wordt gesproken van zes dagen waarop de concentraties fijnstof hoger kunnen zijn. Hetzelfde geldt voor het aantal verkeersbewegingen, geluidsnormen, etc.
Wij verzoeken u:

- een op daadwerkelijke cijfers gebaseerd controlesysteem op te zetten.

- een systematiek te ontwikkelingen ingeval de voorgestelde oplossing niet, of onvoldoende werkt, conform de voorgestelde situatie, met voorwaarden en consequenties op de (voortzetting of aanpassing van de) bedrijfsvoering, zodanig dat aan de gestelde eisen wordt voldaan.

6. Meerwaarde.

In de 'Brief Reactie Gem. Raalte aan Ondernemer inzake Reikwijdte en Detailnivo stelt het College B&W van de Gemeente Raalte op Pagina 3:

> *'Emissie algemeen*
> *Gemotiveerd moet worden in hoeverre de toekomstige situatie een meerwaarde oplevert voor de leefomgeving.*

Wij verzoeken u te handhaven: zonder meerwaarde voor de omgeving geen levensvatbaar plan.

7. Onduidelijkheden in opties in Concept MER.

7.a.
In de concept-MER staat in de samenvatting (pag 5):

> *"Hierbij is het wenselijk om in de omgeving geen toename van de geurbelasting te veroorzaken en om daarnaast geen toename van de stikstofdepositie te veroorzaken ter plaatse van de Natura 2000-gebieden."*

Ook wordt steeds gesproken van een 'Gewenst Initiatief' met als gevolg reducties van ammoniak en stikstof. Ook voor een Natura2000 gebied als het Boetelerveld.
Op pag. 74 wordt dit evenwel ineens als OPTIE gebracht:

> *"In de gewenste bedrijfsopzet kunnen eventueel (bovenwettelijke) investeringen worden gedaan ten behoeve van de reductie van geuremissie & stikstofdepositie/ammoniakemissie. Hiertoe worden extra emissiereducerende technieken toegepast."*

Opgemerkt moet worden dat het "eventueel" en "kunnen" buiten de orde zijn; genoemde investeringen zijn primaire voorwaarden. In het Collegevoorstel "Principe uitspraak verzoek uitbreiding varkenshouderij Heetenseweg 9A, Zaaknummer 10261-2022" formuleert het College op Pag.3 onder Argumenten 1.1.:

> *"Hierbij zijn wel een aantal uitdrukkelijke voorwaarden meegegeven: - de plannen moeten volgens het 'Meest Milieuvriendelijke Alternatief" (MMA) uit het concept milieueffectrapport of daarmee vergelijkbaar, uitgevoerd worden";*

Wij verzoeken u het volgende:

- op dit punt te handhaven en niet verder te spreken van 'opties'.
- vooraf vast te stellen wie bepalend is in de definitie en keuze voor ondernemer van het Meest Milieuvriendelijke Alternatief, en dat dit een objectieve vaststelling betreft.
- vooraf vast te stellen tot welke datum of tot welk moment nieuwe alternatieven meegenomen en meegewogen kunnen worden, en door wie aan te dragen.

Verder merken wij op dat het wettelijke kader in "beweging" is en dat de concept MER uitgaat van de "oude situatie".

7.b.
Mocht er in de uiteindelijke MER nog sprake zijn van een meerprijs (van € 448.080) voor de MMA:
Wij verzoeken u, daar de ondernemer de omvang van de meerprijs relevant acht, een financiële onderbouwing van deze meerprijs te geven.

8. Misbruik van terminologie voorkomen.

Het klinkt op zijn minst tegenstrijdig: Onder de noemer van de KGO ("Kwaliteitsimpuls Groene

Omgeving') in kunnen stemmen met ca. 1,5 ha extra bebouwing met, her en der, wat aanplant, op plekken waar voorheen gewoon weilanden waren.
Dan is objectief gezien géén sprake van een KWALITEITS-impuls Groene Omgeving.
Wij verzoeken u deze term derhalve in dit verband niet te hanteren.

9. Alternatieve Locatie.

Het aspect 'alternatieve locatie' wordt in het verzoek en de Concept MER niet meegenomen. In de 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' van het College van B&W aan de ondernemer, Zaaknr: 0177ESUITE73902021, staat op Pag.2. te lezen:

> *Alternatieven ('reserve alternatief')*
> *In artikel 7.7 Wet milieubeheer staat geschreven dat in het MER de 'redelijkerwijs in beschouwing te nemen' alternatieven moeten worden beschreven. Wanneer een alternatief moet worden aangemerkt als 'redelijkerwijs in beschouwing te nemen' is in de wet zelf niet nader gedefinieerd. Het is in deze wenselijk om met name alternatieven met een gunstig effect om de geuremissie nader uit te werken.*

Gezien wet- & regelgeving zal aan de locatie van dergelijke grootschalige geïndustrialiseerde varkensondernemingen steeds hogere eisen gesteld worden. Wanneer dan gesproken wordt van een 'gesloten varkensbedrijf' ligt het voor de hand om ook naar alternatieve locaties à la een industrieterrein te kijken. Al was het maar om kwetsbare natuurgebieden (Landgoed, Natura2000) te ontzien. De varkens lopen niet buiten, er wordt geen voer voor de varkens (rondom het bedrijf) verbouwd...
Wij verzoeken u de ondernemer een serieus alternatief uit te laten werken.

10. Wetgeving.

De aanvraag zal wellicht nog passen onder de huidige wetgeving. Wetgeving op het gebied van milieumaatregelen, zoals stikstof-, ammoniak-, en fijnstofuitstoot staat op het punt om aangepast, respectievelijk aangescherpt te worden.
Wij verzoeken u aan ondernemer "klip en klaar"duidelijk te te maken dat het voldoen aan alle actuele wettelijke kaders geheel het risico en de verantwoordelijkheid van de ondernemer zijn.

11. 'Rood-voor-Rood Regeling'.

Hoe voorkomt u, bij problemen bij de ondernemer, of - in het algemeen - het stopzetten van de huidige bedrijfsvoering, dat op bedoelde plek, op basis van de 'rood-voor-rood' regeling, vervanging gevonden wordt in de vorm van woningbouw?
Wij verzoeken u dit aspect juist in deze fase van het besluitvormingstraject te 'adresseren', oftewel dit onmogelijk of onrealistisch te maken.

12. Nauwkeurige vaststelling uitbreidingsaanvraag.

Er wordt door ondernemer uitbreiding gevraagd naar een omvang van 3,5 ha. In de Start MER is ineens sprake van 'ongeveer 3,5 ha'. Op dezelfde wijze werd in het vorige verzoek van ondernemer het bouwblok opgerekt naar 2.1 ha, waar het bestemmingsplan slechts 2 ha toestond.
Wij verzoeken u om: een exacte vaststelling ten aanzien van de grootte van het bouwoppervlak na uitbreiding. Er dient dus exact aangegeven te worden hoe groot het bouwvlak na uitbreiding mag zijn.

13. Precedentwerking.

Het College voorziet geen precedentwerking uit deze aanvraag, met het oog op de specifieke kenmerken ervan.

Wij verzoeken u te specificeren op welke wijze het College denkt precedentwerking uit te kunnen sluiten.

14. Stikstofrechten.

De ook in het "Gewenste Initiatief" verwachte verhoogde stikstofdepositie op Natura2000 gebied Boetelerveld wordt gecompenseerd door het verwerven van stikstofrechten. "Waarschijnlijk" van omliggende, de bedrijfsactiviteiten stakende veehouderijen.
Wij verzoeken u:

- vast te leggen, dat de externe saldering daadwerkelijk komt van plaatselijke (gemeente Raalte), stoppende veehouderijen.
- vast te leggen dat de stikstofrechten die overgenomen worden, tot moment van overname ACTIEF ingezet waren. Indien dat niet het geval is gaat de omgeving en het Natura 2000 gebied er per saldo gewoon fors mee achteruit! Dus: voorkomen dat het een theoretische externe saldering is!

15. Advies GGD en antwoord ondernemer (Concept MER, pag. 118).

15.a.
Fijnstof & daaraan gerelateerde endotoxinen.
De emissie van (fijn)stof en daaraan gerelateerde endotoxinen. Daarbij gaat het vooral om vast te stellen of de grenswaarde van 30 EU/m3 endotoxinen, zoals door de Gezondheidsraad is voorgesteld, niet wordt overschreden ter plaatse van gevoelige bestemmingen (burgerwoning, peuterspeelzaal/kinderdagverblijf etc.).
De uitbreiding naar 3,5 ha gaat richting Heetenseweg 9. Metingen zullen dus plaatsvinden op een veel kortere afstand van het Kinderdagverblijf dat op dit adres gevestigd is.
Wij verzoeken u tot toevoeging in de MER van de feitelijke afstanden, na realisatie van de uitbreiding.

15.b.
Geurhinder ter plaatse van gevoelige bestemmingen. De GGD hanteert in het buitengebied de volgende advieswaarden: voorgrond 5 en achtergrondbelasting 10 OUE/m3.
Antwoord in Concept MER:

In de gewenste situatie is er ten opzichte van de huidige/vergunde situatie sprake van een afname van de geurbelasting, zowel individueel als cumulatief (zie ook paragraaf 6.5). De genoemde advieswaarden (voorgrond 5 en achtergrond 10 OUE/m3) zijn in onderhavige situatie echter niet haalbaar. In de gewenste situatie worden alle stallen uitgevoerd met gecombineerde luchtwassers en tevens de nieuwe stallen uitgevoerd met een verhoogde luchtsnelheid. Hierdoor worden de emissies van met name geur en fijn stof zoveel mogelijk gereduceerd. Gelet op voornoemde en de afname van de geurbelasting alsmede de emissie van fijn stof kan worden gesteld dat in de gewenste bedrijfsopzet alle mogelijke maatregelen zijn getroffen om de geurbelasting zoveel mogelijk te beperken. In dit kader zouden nog 2 extra (realistische) maatregelen kunnen worden doorgevoerd, te weten het verhogen van het emissiepunt van de stallen 1/2/3 en de nieuwe stallen 6 & 7 alsmede het uitvoeren van de nieuwe stallen voor de vleesvarkens met een extra emissiearm stalsysteem in de kelders (dubbel Groen Label). De emissiepunten zouden wellicht nog kunnen worden verhoogd van respectievelijk 9,5 en 12 meter (stal 1/2/3) en van 12 naar 15 meter (stal 6/7). Deze verhoging van de emissiepunten is uitgewerkt in het MMA. In de nieuwe stallen voor de vleesvarkens kan in de mestkelders een extra emissiearm stalsysteem worden aangebracht. Hiervoor ligt het

zogenaamde ICV-systeem het meest voor de hand. Op basis van de beoogde uitvoering van de nieuwe stallen (bezetting / uitvoering roostervloer) zou het systeem BWL2004.04V2 kunnen worden geïmplementeerd (mestkelders met water-/mestkanaal – metalen driekant roosters / emitterend oppervlakte < 0,27 m2 per dier). Hierdoor wordt de geuremissiefactor per vleesvarken verminderd van 12,7 naar 9,8 OU.

Geconcludeerd kan dus worden dat ondernemer niet aan de eisen, gesteld door de GGD kan voldoen. Wij verzoeken u, indien dit het geval is, de aanvraag af te wijzen.

16. Energieneutraal.

Ondernemer schermt er in zijn aanvraag en Concept MER mee dat de voorgestelde uitbreiding ENERGIE-NEUTRAAL is. Desalniettemin wordt in elk van de opgevoerde scenario's gesproken van een gasverbruik van 12.000m3.
Deze term kan daarom niet gehanteerd worden.
Wij verzoeken u derhalve:

- dit bij de beoordeling in ogenschouw te nemen,
- de term in het vervolg traject niet meer te (laten) gebruiken.

17. Zonnepanelen.

Ondernemer stelt in de Startnotitie MER, op pagina 12 het volgende:

'.. het bewerkstelligen van een energie- en CO2-neutrale bedrijfsopzet door het toepassen van zonnepanelen op de daken... '

Is er bij Enexis navraag gedaan of de geplande zonnepanelen op het openbare net aangesloten kunnen worden. Regelmatig wordt de teruglevering van zonne-energie door de netwerkbeheerder geblokkeerd in verband met overbelasting van het netwerk.
Met de komst van deze extra zonnepanelen in de regio Raalte lopen vele inwoners van Raalte de kans dat hun teruglevering in de toekomst geblokkeerd gaat worden.
In dit verband verwijzen wij naar het artikel in De Stentor van 22 april 2022, waarin gesteld wordt dat het stroomnet in Raalte reeds is overbelast en dat, naar verwachting, tot 2029 geen nieuwe aansluitingen meer gerealiseerd kunnen worden: https://www.destentor.nl/raalte/stroomnet-in-raalte-raakt-overbelast-nieuwe-plannen-voor-duurzame-energie-komen-op-een-wachtlijst~ad5e71b6/
Wij verzoeken u: het leveren van een garantie door de netwerkbeheerder van aansluiting op, en afname van, het elektriciteitsnetwerk, bij oplevering.

18. Onttrekking extra grondwater.

Niet onderzocht is wat de extra grondwater onttrekking voor effect heeft op de waterhuishouding in de directe omgeving. Ervan uitgaande dat deze (extra) onttrekking toegestaan is.

In afwachting van uw reactie verblijven wij.

Met hartelijke groet,

Landgoed Groot Zwaaftink

Zienswijze 4

Landgoed Schoonheten

Landgoed Schoonheten ligt direct aangrenzend aan het varkensbedrijf. Het landgoed omsluit het bedrijf aan vrijwel de gehele noord- zuid- en oostzijde. De aan het bedrijf grenzende percelen bestaan uit natuurterreinen. Het zijn zeer waardevolle oude natuurterreinen en bossen, waaronder een voormalige eendenkooi en ecologisch zeer waardevolle bossen en landschapselementen. Gedeeltelijk betreft het voormalige cultuurgronden die met overheidssubsidies zijn omgevormd naar natuurterrein.

Door het Landgoed worden kosten noch moeite gespaard om de natuurterreinen op een goede manier te beheren zodat zij behouden blijven en zich verder kunnen ontwikkelen. Grote delen van de op het landgoed aanwezige bossen en natuurterreinen zijn aangewezen als "Zeer kwetsbare gebieden" op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Alle bos- en natuurgebieden die tot het landgoed behoren maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Aansluitend aan het landgoed ligt het Natura2000 gebied Boetelerveld. Het gehele landgoed is opengesteld voor recreatief medegebruik en vervuld mede daardoor een belangrijke maatschappelijke functie voor (onder andere) de inwoners van de gemeente Raalte.

In de huidige situatie (met de huidige omvang) zorgt het varkensbedrijf al voor veel overlast. Door haar ligging aan de westzijde van het landgoed voert de overheersende westenwind de uitstoot van het bedrijf over het landgoed. Dat zorgt enerzijds voor veel (stikstof)depositie en anderzijds voor veel stankoverlast.

Voorgenomen medewerking aan uitbreiding bouwvlak niet gemotiveerd
Het plan waaraan u voornemens bent medewerking te verlenen betreft een toename van ca. 12.000 dieren en de bouw van een Megastal, waardoor het bouwvlak van de varkenshouderij met 75% moet worden vergroot.
Het is vooralsnog volstrekt onduidelijk waarom u het acceptabel acht dat het bouwvlak op deze locatie wordt vergroot van 2 naar 3,5 hectare. Eigenaren zien geen enkele beleidsmatige onderbouwing op grond waarvan de vergroting zou kunnen worden vergund.
In de Memo die uw college op 15 februari 2022 aan de raad stuurde wordt gesteld dat het vigerende bestemmingsplan uit gaat van een maximale omvang van een agrarisch bouwperceel van 1,5 hectare, met een wijzigingsbevoegdheid kan die oppervlakte worden vergroot naar maximaal 2 hectare. In de Memo wordt, in betrekkelijk vage bewoordingen, gesteld dat door het vervallen van de reconstructiezonering ook de maximale maatvoering van de bouwvlakken niet meer bindend is voorgeschreven. Dat is een onbegrijpelijke redenering met een enorme precedentwerking: dat zou dan gelden voor alle agrarische bouwpercelen in de gemeente. Eigenaren menen dat dat niet de bedoeling kan zijn. De in het bestemmingsplan voorgeschreven maat is tot stand gekomen door een integrale afweging en niet uitsluitend gebaseerd op de reconstructiezonering.

Voornemen tot medewerking door college is prematuur
De gemeenteraad van Raalte heeft op 26 november 2020 de Omgevingsvisie "Horizon gemeente Raalte 2040 vastgesteld. De Omgevingsvisie hinkt ten aanzien van het perspectief voor de landbouw op twee gedachten: enerzijds investeren, innovatie en intensivering en anderzijds kleinschalige productie en natuurinclusieve landbouw. In het vaststellingsbesluit is onder "Vervolg" dan ook aangegeven dat de visie vooral op de vraagstukken in het buitengebied om een verdere uitwerking vraagt.
In de door u voor de voorgenomen uitbreiding van de varkenshouderij opgestelde notitie reikwijdte en detailniveau, gedateerd 8 maart 2021, geeft u aan dat de uitkomst van de uitwerking van de Omgevingsvisie op het gebied van de toekomst van de landbouw bepalend is of medewerking zal worden verleend aan het initiatief en onder welke condities. Die uitwerking Omgevingsvisie zal eerst met de gemeenteraad moeten worden besproken.
Voor zover eigenaren bekend is die uitwerking er nog niet. De toezegging dat u wilt meewerken aan het initiatief is daarmee prematuur.

Het initiatief ontbeert draagvlak
De eigenaren hebben kennis genomen van de op 17 maart 2022 ter inzage gelegde stukken. De eigenaren zijn teleurgesteld dat u medewerking wilt verlenen aan de uitbreiding, gehoord de overwegend negatieve inspraak en reacties tijdens het "ronde tafel gesprek" op 28 oktober 2021. Het is op voorhand duidelijk dat dit initiatief op grote weerstand in de omgeving kan rekenen, er is geen sprake van draagvlak.

Uitgangspunten MER

- In de concept MER wordt de ligging weergegeven ten opzichte van omwonenden (waarbij alleen de dichtstbijzijnde woning is benoemd), zeer kwetsbare gebieden op grond van de Wav, boom- en fruitkwekerijen en N2000 gebieden. In uw brief "Beantwoording principeverzoek uitbreiding varkenshouderij", gedateerd 8 maart 2022, heeft u zeer terecht aangegeven dat ook de milieueffecten op landgoed Schoonheten in beeld worden gebracht. Eigenaren vragen u om dit standpunt ook expliciet in het advies reikwijdte en detailniveau

op te nemen en er strikt op toe te zien dat de daartoe benodigde onderzoeken deugdelijk wordt uitgevoerd.

- Het initiatief voorziet in een zodanig grote uitbreiding van de varkenshouderij dat gesproken kan worden over een industriële wijze van vleesproductie. Een dergelijke inrichting behoort naar de mening van eigenaren niet in het buitengebied maar op een industrieterrein. Een verplaatsing van de varkenshouderij zou daarom als (meest milieuvriendelijke) alternatief in de MER onderzocht moeten worden.
- Eigenaren raden u aan meer aandacht te besteden aan de input van de Aerius calculatie. Eigenaren hebben de indruk dat niet alle emissiebronnen zijn opgenomen (toename transportbewegingen, mestverwerking op "boerderijschaal").

Eigenaren verzoeken u om voornoemde argumenten op te nemen in uw advies reikwijdte en detailniveau.

Met vriendelijke groet,

Zienswijze 5

Aan het College van B&W van de gemeente Raalte
Postbus 140
8100AC Raalte

Betreft:
Zienswijze naar aanleiding van het voornemen tot uitbreiding van de varkenshouderij aan de Heetenseweg 9A/9C Heeten. Gemeenteblad 110719.

Geacht College,

Uit de ter inzage gelegde documenten zoals genoemd in uw gemeenteblad nr. 110719 maak ik op dat uw college in beginsel positief staat tegenover het initiatief van de [redacted]

Het initiatief bestaat uit het fors uitbreiden en moderniseren van het bestaande bedrijf met 10.000 varkens en het toepassen van een verbeterde behandeling van de lucht uit de stallen en de mestopslag met "wassers". Het bedrijf wordt daarmee vergroot van 2 naar 3,5 ha, waarvoor een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is.

Uw positieve opstelling ten opzichte van het voorgenomen initiatief deel ik beslist niet ook al meent u daarvoor plausibele redenen te hebben.

Ten aanzien van het bestemmingsplan ben ik van mening dat de schaal waarop de initiatiefnemer wil produceren, en de ruimte die daarvoor nodig is niet past binnen de schaal van het landschap. Het wordt een varkenshouderij met een industrieel karakter, die thuishoort op een industrieterrein.
In dat verband wil ik ook nog noemen de vele transportbewegingen die het gevolg zijn van het voorgenomen initiatief.
De huidige infrastructuur zal daarmee ernstig onder druk komen te staan.

Uw college heeft niet, althans niet voor zover mij bekend, in haar opstelling ten aanzien van het initiatief betrokken dat er in Europees verband en zeker in Nederland sprake is van een overschot aan stikstof (verkeer, industrie, landbouw en veeteelt). Er is al enige tijd in dat verband de noodzaak aangetoond om tot vergaande reductie te komen. De veehouderij dient daar ook haar verantwoording in te nemen. In dit verband zou ik uw College de vraag willen stellen, wanneer is de maat (Raalte) vol, het gelijkheidsprincipe gaat namelijk een rol spelen. Medewerking aan dit initiatief zou kunnen impliceren dat een ander een dergelijke uitbreiding niet kan worden geweigerd.

Een stikstof balans ben ik in de documenten niet tegen gekomen in de stromen van lucht, water en mest. Een emissiereductie wordt wel berekend voor de luchtstroom op basis van de diverse kengetallen, echter de luchtuitstroomsnelheden worden verhoogd en de afvoeren komen op 9 en 15 m hoogte te liggen.

Methaan. Heeft de varkenshouderij niet te maken met een aanzienlijke productie van methaan dat als broeikasgas mede oorzaak is van de opwarming van het klimaat?

De (gehanteerde) beleidskaders van de overheden zijn voortdurend aan bijstelling onderhevig. Zijn de door Raalte gehanteerde kaders niet aan een actualisatie toe als je een doelstelling beschouwt voor 2030, een 50% reductie of daaromtrent?
Een meer circulaire benadering zou passend ziin binnen het voorliggende plan immers de uitvoering van dit initiatief is "gericht op de meest moderne inzichten en technieken".

De initiatiefnemer wil komen tot "een grotere productiecapaciteit om een goede concurrentiepositie te bereiken en zodoende de kostprijs te verlagen en daarmee een duurzaam gezinsinkomen te verwerven".

Vanuit duurzaamheid geredeneerd zou het streven naar een circulaire bedrijfsvoering en kwaliteitsverbetering van het product meer op zijn plaats zijn, dus kwaliteit voor kwantiteit.

Tot slot verzoek ik het college aan te geven welke adviseurs en overheids- en maatschappelijke organisaties om advies is gevraagd zoals genoemd in het eerder genoemde gemeenteblad en mij in kennis te stellen van de betreffende adviezen.

Uw antwoord op deze zienswijze en de gestelde vragen zie ik zeer belangstellend tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Zienswijze 6

Doc. nr.:
Zaak nr.:

Geachte college,

Naar aanleiding van de MER die bij de gemeente ligt ten aan zien van varkenshouderij Familie Heetenseweg 9a te Heeten, willen wij nog een aantal punten aangeven waar wij tegen aanlopen en niet gerust over zijn. Wij zijn niet blij met de bouw, maar hebben ook het gevoel dat we dit niet tegen kunnen houden, daarom vinden we het van belang dat er goed gekeken wordt naar de uitstoot van fijnstof, ammoniak en andere stoffen. Wij zijn erg bang dat met deze uitbreiding wij nog meer last krijgen van de uitstoot van deze stoffen. We willen graag dat er uitgezocht wordt wat dit voor consequenties heeft op onze gezondheid en tevens ons woongenot.

Zo wordt er aangegeven dat de uitstoot verminderd wordt, maar die is nog niet bewezen. Wij zitten in de hoogste geur en stikstof uitstoot en merken dit regelmatig. Wij zijn er niet gerust op dat dit minder zal worden, met de aanbouw van de nieuwe stallen. Zo merken wij op dit moment dat wij last hebben van de ammoniakgeuren die er vrij komen en krijg ik daar benauwdheid klachten van. Wij zouden graag zien dat er nog een keer heel goed wordt gekeken naar de gezondheid van mens en dier wat dit te weeg brengt met het uitbreiden van de stallen. We kunnen vaak niet de ramen open zetten i.v.m. de uitstoot die er is. Zo moesten wij van de gemeente met de bouw van onze woning balansventilatie plaatsen. Deze kunnen wij niet aan hebben, omdat de stank naar binnen trekt. We hebben nu maar een airco aangeschaft om toch een beetje frisse lucht in huis te krijgen in de zomer maanden.

Op dit moment staat er dat de luchtwasser hun uitstoot hebben op 15 meter, hierdoor valt de lucht snel neer en komt de stikstof en ammoniak lucht bij ons neer. Met het hoger uitstoten van de stoffen zouden wij zeker gebaat zijn. Zo moeten de pijpen minstens 20-25 meter hoog zijn, zodat de uitstoot verder verplaatst wordt.

Ook zouden we graag zien dat wij inzicht kunnen krijgen in wat zo´n bedrijf nu daadwerkelijk uitstoot als het de grote heeft na bouw. Wij zijn er niet gerust op dat dit minder wordt.

Met de uitbreiding van het bedrijf van komen de stallen heel dichtbij, daarom is het voor ons ook van belang dat er wordt gekeken naar het lawaai wat er eventueel extra komt. Ook betekend het dat onze woning stukken minder waard wordt zo als ieder dat zal begrijpen en dat wij het jammer vinden dat er maar weinig wordt gesproken over compensatie/planschade.

Tevens is de aanleg van een wal besproken, deze mag waarschijnlijk niet hoger als 1,5 m. Graag zien we deze toch minstens 2 m en met een goede beplanting, zodat b.v. bomen al een stuk uitstoot op kunnen vangen en het aanzicht van de megastallen kan verbloemen.

Misschien is het ook mogelijk om op het dak aan onze zijde een natuur-mos dak te maken, zodat het meer opgaat in de natuur.

Als laatste willen we nog even aangeven dat wij zelf bezig zijn met duurzaam wonen, zoals zonnepanelen en elektrische boilers om zo min mogelijk het milieu te belasten.

Met vriendelijke groet,

Zienswijze 7

GEMEENTE RAALTE
Kopie aan:
Ingek. - 9 MEI 2022
Doc. nr.:
Zaak nr.:
Bericht v. ontv. JA NEE

College van B en W
postbus 140
8100 AC Raalte

Betreft: Uitbreiding varkenshouderij Heetenseweg 9A/9C

Heeten, 5 mei 2022

Geachte dames en heren,

Graag wil ik mijn zienswijze inbrengen in de besluitprocedure betreffende de plannen rond de uitbreiding van de varkenshouderij aan de Heetenseweg 9A/9C in Heeten.

Er zijn veel ontwikkelingen gaande in de opvattingen over veehouderij, waarin geregeld enige tegenstrijdigheden naar voren komen. Wel is duidelijk dat de samenleving in het algemeen, en daarmee dus ook de gemeente Raalte, niet gebaat is met continuering van de manier van werken in de veehouderij zoals die nu al heel lang gebruikelijk is. Enerzijds waardeer ik de intentie om de bedrijfsvoering te optimaliseren, maar de daarmee gepaard gaande schaalvergroting acht ik onverteerbaar. Er bestaat inmiddels ruimschoots consensus over de negatieve consequenties die er zijn gekoppeld aan de rol van vlees en de omvang ervan, zeker als daarbij ook rekening wordt gehouden met de impact op het milieu in gebieden ver buiten onze gemeentegrenzen. Uitbreiding van activiteiten daaromheen is dus uit den boze.

De plannen die er aan de Heetenseweg bestaan, gaan lijnrecht in tegen de richting van de nationale en internationale adviezen en richtlijnen met betrekking tot de diverse actuele crises (klimaat, stikstof), die hier een rol spelen. Het is dus maatschappelijk een verkeerd signaal om goedkeuring te verlenen aan deze plannen. Het zou ook een verkeerd signaal zijn aan alle burgers die wel hun best doen deze crises het hoofd te bieden.

Ik gun de betrokken ondernemer een goed bestaan, maar dat moet niet ontaarden in een regelrechte omkering van wat wij als burgers zouden moeten doen in het belang van de samenleving.

Met vriendelijke groet,

Advies Omgevingsdienst IJsselland

Omgevingsdienst IJSSELLAND

1.1 Omschrijving adviesverzoek

is voornemens om het varkensbedrijf duurzaam te ontwikkelen tot een gesloten varkenshouderij. Om dit te bewerkstelligen, zal extra stalruimte moeten worden gerealiseerd voor 10.600 vleesvarkens.

De MER-plicht (onderdeel C onder 14) geldt voor de oprichting/wijziging/uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van varkens, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op meer dan 3.000 plaatsen voor mestvarkens (Rav cat. D 3).

Voor het onderdeel milieu is het opstellen van een MER noodzakelijk. Daarnaast is er sprake van planologische ontwikkelingen zodat er sprake is van een Plan-MER. In dit advies heeft voor het onderdeel milieu een beoordeling van de concept MER plaats gevonden.

1.2 Opmerkingen over de concept MER

- In het kader van de stikstofproblematiek het MMA als 'Gewenst bedrijfsopzet' aanmerken en deze als zodanig uitschrijven in het MER.
- Onder 2.1 en in het akoestisch onderzoek wordt gesproken over mestverwerking dit moet mestbewerking zijn.
- Onder 2.1 wordt gesproken over een (familiebedrijf)?
- Er zitten nog fouten in de V-Stacks berekening.
- In de dimensioneringplannen van de stallen (1+2+3 en 6&7) voor vleesvarkens zijn de geactualiseerde richtlijnen van het klimaatplatform niet verwerkt.
- Onderdeel 10 fasering en planning; de gestelde termijnen zijn niet reëel. Er staat:

  is voornemens om in 2021 de MER-procedure en de bijbehorende procedures op grond van de Wabo (projectomgevingsvergunning) te doorlopen.
- De Aerius-berekening is niet actueel. Er is niet gerekend met de nieuwste versie van de Aerius-calculator.
- Wat betreft procedures, rekening houden met inwerkingtreding Omgevingswet?
- Uit de buurtdialoog blijkt dat richting omwonenden is aangegeven dat er geen toename zal zijn van de geur- en ammoniakemissie. In de gewenste situatie neemt de ammoniakemissie wel toe. De geuremissie neemt toe in zowel de MMA als de gewenste situatie. Wellicht wordt ammoniakdepositie bedoeld en geurbelasting op woningen.

Advies GGD IJsselland

IJsselland

Gemeente Raalte
T.a.v. de heer
Afd. vergunning en handhaving
Postbus 140
8100 AC Raalte

datum 4 februari 2021
kenmerk A 88023/JvG
doorkiesnummer
onderwerp Heeten

Geachte heer

Onlang vroeg u onze GGD om een gezondheidskundig advies over de op te stellen NRD voor de voorgenomen uitbreiding van de varkenshouderij aan de Heetenseweg 9A te Heeten. Graag geven wij hieronder ons advies. Hierbij hebben we gebruik gemaakt van:

- Startnotitie MER, 2020. VanWestreenen Adviseurs
- GGD Richtlijn veehouderij en gezondheid, 2020

Overwegingen en advies
Vanuit het belang van de volksgezondheid vraag ik voor de op te stellen NRD aandacht voor de volgende onderwerpen:

- De emissie van (fijn)stof en daaraan gerelateerde *endotoxinen*. Daarbij gaat het vooral om vast te stellen of de grenswaarde van 30 EU/m^3 endotoxinen, zoals door de Gezondheidsraad is voorgesteld, niet wordt overschreden ter plaatse van gevoelige bestemmingen (burgerwoning, peuterspeelzaal/kinderdagverblijf etc.).
- *Geurhinder* ter plaatse van gevoelige bestemmingen. De GGD hanteert in het buitengebied de volgende advieswaarden: voorgrond 5 en achtergrondbelasting 10 OU_E/m^3.
- *Geurproductie door mestbewerking* (mobiele mestscheider?) zou ook meegenomen moeten worden in de berekening van de geurhinder.
- *Geluidhinder:* afgezien van een eventuele toename in geluid door de extra verkeersbewegingen die met de voorziene omvang van het bedrijf samenhangen, vormt de achteruitrijsignalering van vrachtauto's (en mogelijk ook van bulldozers) extra aandacht. Regelmatig rijden deze wagens ook vroeg in de ochtend. Dan kan dit signaal voor veel hinder bij omwonenden zorgen. Een goede routering over het bedrijfsterrein, zodanig dat niet/nauwelijks achteruitgereden hoeft te worden, kan een dergelijk probleem helpen voorkomen.

Bezoekadressen
Zeven Alleetjes 1, 8011 CV Zwolle
Schurenstraat 8 , 7413 RA Deventer
Consultatiebureaus: zie onze website

Contactgegevens
T (038)428 14 28
F (038)428 14 00
E info@ggdijsselland.nl
I www.ggdijsselland.nl

Centraal postadres
Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

IJsselland

Mocht u naar aanleiding van dit advies nog vragen of opmerkingen hebben, dan ben ik graag bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

adviseur milieu en gezondheid